

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2987/2024
19.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., општина ..., чији је пуномоћник Ђура Благојевић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Медиана“ Ниш, чији је пуномоћник Драган Јовановић, адвокат из ..., ради преображаја радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 918/2024 од 10.04.2024. године, у седници одржаној 19.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 918/2024 од 10.04.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2586/23 од 07.12.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца, према туженом којим је тражио да се утврди да је радни однос који је тужилац засновао на одређено време на пословима „...“, по основу више уговора о раду, прерастао у радни однос на неодређено време, почев од 25.02.2023. године и да се обавезе тужени да то призна. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 112.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 918/2024 од 10.04.2024. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 2586/23 од 07.12.2023. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију, тражећи трошкове за састав поднеска.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду применом одредбе члана 408. Закона парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23), па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Другостепени суд није учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се неосновано указује ревизијом тужиоца, а која би могла бити од утицаја на другачију одлуку суда.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог у периоду од 08.08.2019. године до 28.02.2023. године, без прекида, по основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време, на пословима ... у радној јединици - Сакупљање и транспорт отпада. Тужилац је у периоду од 08.08.2019. године до 05.03.2020. године радио на одређено време ради замене привремено одсутног запосленог, у периоду од 06.03.2020. године до 01.03.2022. године по основу повећаног обима посла, а затим поново ради замене привремено одсутног запосленог у периоду од 02.03.2022. године до 28.02.2023. године. Последњи уговор о раду на одређено време тужилац је закључио са туженим дана 13.02.2023. године ради замене привремено одсутног запосленог. Тужилац је дана 14.02.2023. године имао срчани удар, па сматра да је то прави разлог због чега му је отказан уговор о раду решењем туженог број .. од 23.02.2023. године, а не због истека рока на који је радни однос заснован, како стоји у решењу о отказу уговора о раду. Тужилац тужбом не тражи поништај решења о отказу уговора о раду, већ само тражи да се утврди да је од 23.02.2023. године дошло до преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, с обзиром да је радио код туженог без прекида по основу више сукцесивно закључених уговора о раду на истим пословима. Тужени није спорио да је тужилац радио код њега у периоду од 08.08.2019. године до 28.02.2023. године по основу више уговора о раду на одређено време, који су закључивани по различитим основама али је оспорио испуњење законских услова за преображај радног односа.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца, имајући у виду одредбу члана 37. и 195. став 1. и 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05...95/18) налазећи најпре да је тужилац пропустио да тражи заштиту против решења о отказу уговора о раду које је донето и тужиоцу достављено након истека времена заснованог радног односа, те је стога ово решење постало правноснажно. Тужба за утврђење да је радни однос на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време заснована је на правилу из одредбе члана 37. став 2. и 6. Закона о раду који прописује да радни однос заснован на одређено време не може трајати дуже од 24 месеца и да радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку времена за који је уговор закључен. Из овога произлази да до

преображаја долази по самом закону, ако су за то испуњени услови. Међутим, ако послодавац то право оспори запосленом, односно са њим не закључи уговор о раду на неодређено време, онда запослени заштиту свог права остварује под условима из одредбе члана 195. став 1. и 2. Закона о раду. У овом случају, тужилац је пропустио да тражи судску заштиту против решења о престанку радног односа заснованог на одређено време по назначеном уговору о раду, због чега је то решење постало правноснажно, те је тужиоцу на законит начин престао радни однос. Наступањем правноснажности решења о престанку тужиочевог радног односа заснованог на одређено време, његов радни однос код туженог је престао коначно и трајно и тужилац је изгубио не само право да више побија то решење судским путем, што он и не чини у овој парници, већ и право да тражи да се утврди да је дошло до преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 37. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...95/2018), прописани су основи за заснивање радног односа на одређено време и разлози за преображај тог радног односа у радни однос на неодређено време. Ставом 1. тог члана Закона, прописано да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком, или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Ставом 2. истог члана Закона, прописано је да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана, на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца. На основу става 6. истог члана Закона, ако је уговор на раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за који је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

У конкретном случају, тужилац је радио код туженог у периоду од 08.08.2019. године до 28.02.2023. године по основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време, на пословима Међутим, тужени је са тужиоцем закључио уговор о раду на одређено време по два основа, по основу замене привремено одсутног запосленог и по основу повећаног обима посла. Стога, како уговори о раду на одређено време нису закључени супротно одредби члана 37. Закона о раду, при чињеници да тужилац у периоду када је радио по основу привременог повећаног обима посла, није радио дуже од 24 месеца, нити је у периоду када је замењивао привремено одсутног радника, радио најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, јер је по истеку ранијег одмах закључиван нови уговор о раду на одређено време, при чему се трајање радног односа на одређено време по различитим основама не може сабирати, то и поред тога што је тужилац радио без прекида у наведеном периоду, нису испуњени законски услови из члана 37. Закона о раду за преображај радног односа. Због тога се наводима ревизије тужиоца неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**